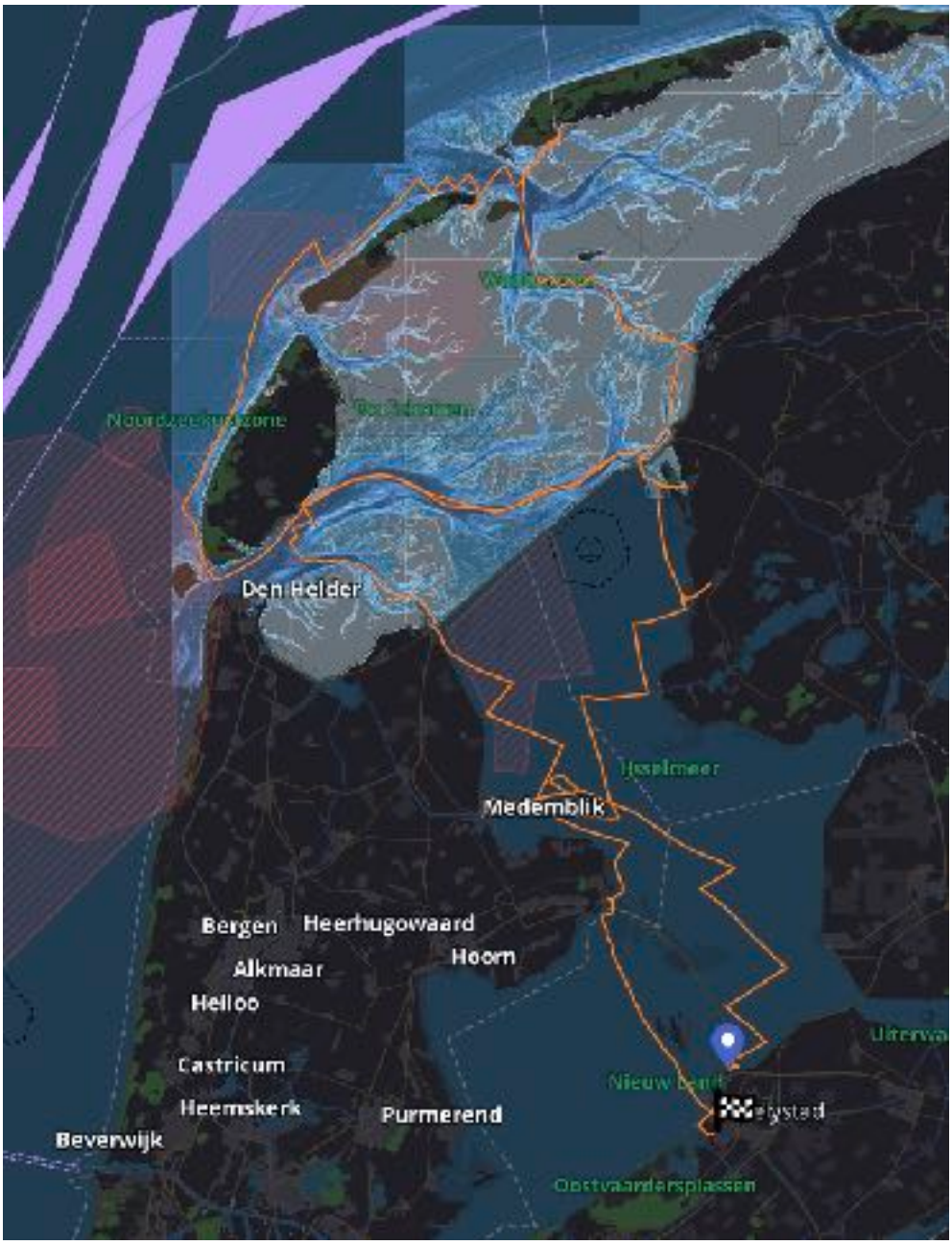
Singlehanded 2026: Wilhelmina strandt

DOOR RUDY SCHOONVELD
Het was voor mij de 6e keer dat ik meedeed aan de Singlehanded Prestatietocht. Twee jaar geleden besloten dat ik niet meedoe om te winnen, maar vooral om mooi te zeilen. Dankzij de organisatie door Elly Sonnega en Frits Brattinga heb ik fantastische stoere en mooie zeiltochten gemaakt. Maar dit jaar overtrof alles!

Vrijdag 17 oktober

Vrijdagmiddag is de steigerborrel en daarna het Buffet in restaurant aan Utah Water in de Flevo Marina bij Lelystad. Het weer was zodanig dat de borrel niet op de steiger, maar binnen gebeurde. Ruim 100 mensen, deelnemers aan de Single- en Duohanded plus aanhang kakelen in de grote zaal. Stoere verhalen over vorige edities, de 200 mijl, polsen over wat we gaan doen. Het eten is heerlijk, maar voor mij is het te veel lawaai. Ik heb niet het etiket, maar ik vind veel van dit soort prikkels niet fijn.

Zaterdag 18 oktober

Snert, roggebrood en een lastige start

In de ochtend worden de wedstrijdbescheiden uitgedeeld en kregen we de laatste informatie. Daarbij een heerlijke kom snert, met roggebrood, kaas en spek. we zijn met zijn tweeën als Kolibrizeilers: Bas en ik. Verder zijn er 57 solo zeilers die meedoen, waaronder 3 vrouwen.

Het geheim van de opdrachten

Om 12.45 uur klonk het startschot. Op het startschip werd met seinvlaggen de code getoond waarmee we eindelijk het etui met onze opdrachten mochten openen.

En daar konden we mee aan de slag!
Selfies maken in Makkum en Workum, stempels halen in Hoorn, Medemblik en op Terschelling. Vragen beantwoorden op Texel, een rondje om vogeleiland De Kreupel bij Medemblik en een rondje om Pampus.
Maar daarmee waren we er nog niet. Net als vorig jaar moeten we voor de heen- en terugreis dezelfde sluis gebruiken, zowel voor de Waddenzee als voor het Markermeer. Bovendien moet ik eerst naar Texel en pas daarna naar Terschelling.

Dat maakt het puzzelen een stuk ingewikkelder. Zeker omdat ook de tijden van het gunstige getij niet bepaald meewerken.

Een fantastisch plan. In theorie.

Na enig gepuzzel had ik een prachtig plan bedacht. Vandaag naar Makkum, daar om 21.00 uur aankomen, zes uur rusten en vervolgens om 03.00 uur met een gunstig tij richting Texel vertrekken.

Het klopte allemaal. Tenminste, in theorie.
De werkelijkheid bleek een stuk weerbarstiger. We moesten voortdurend kruisen, recht tegen de wind en de golven in. De Wilhelmina kreeg het flink voor haar kiezen en de voortgang was veel minder dan gehoopt.
Na een paar uur werd duidelijk dat Makkum om 21.00 uur volstrekt onhaalbaar was. Daarmee kon mijn zorgvuldig uitgedachte planning alweer overboord. Het volgende gunstige getij richting Texel is pas morgenmiddag. Dus moest er een nieuw plan komen.

Dan maar andersom

Het voordeel van de Singlehanded is dat je voortdurend moet nadenken. Niet alleen over het zeilen zelf, maar ook over de slimste volgorde van de opdrachten, de wind, het tij en natuurlijk je rust.
Ik ging eerst de opdrachten bij Medemblik afwerken, een rondje Kreupel en een stempel halen bij *Het wapen van Medemblik*. Zondagochtend volgen Workum en Makkum, waarna ik koers zet naar Texel.

Een pittige eerste dag

Los van al dat gepuzzel was het vandaag gewoon zwaar zeilen. Een stevige wind tegen, af en toe uitschieters tot 30 knopen, en voortdurend golven op de kop. Dat betekent veel kruisen, hard

werken en weinig gelegenheid om eens rustig achterover te leunen. Want de stuurautomaat vindt het ook lastig sturen bij deze omstandigheden. Dus veel op de hand gestuurd. En dat allemaal op de eerste dag!
De Singlehanded is geen wedstrijd waarbij degene die het hardst vaart automatisch wint. Het gaat om slim navigeren, goed plannen, de juiste keuzes maken en vooral blijven doorzetten.

Dag 2 Zondag 19 oktober 2026

Bij de Singlehanded prestatietocht is het verstandig om op de eerste twee dagen flink wat uren en mijlen te maken. Je weet immers nooit wat de wind de komende dagen gaat doen. Zaterdag is dat niet bepaald gelukt. En ik ben niet de enige. Ook veel andere deelnemers klagen over de geringe voortgang. Misschien had ik toch eerst naar het zuiden moeten varen. Maar ja, achteraf weet je alles beter.

Vandaag moest er dus wat gebeuren. Om 5 uur vertrokken uit Medemblik, met als eerste doel de verplichte selfies in Workum en Makkum. Vanuit Medemblik was Workum niet bezeild. Het werd dus kruisen, met lange slagen over het IJsselmeer. Aanvankelijk ging dat nogal moeizaam. Totdat ik besloot wat meer van de fok uit te rollen. Dat hielp meteen: de Wilhelmina kreeg er duidelijk meer zin in.

Selfies in Workum en Makkum
Maar zoals zo vaak bij het zeilen heeft ieder voordeel zijn nadeel. Meer zeil

betekent ook harder werken. Voor mijzelf, maar vooral ook voor de stuurautomaat, die het met de toenemende krachten behoorlijk voor zijn kiezen kreeg. Maar anders dan eerdere jaren heb ik nog geen *Low Battery* meldingen gekregen. Afkloppen. Misschien dat het zonnepaneel en mijn handwerk hebben geholpen.

Na Workum en Makkum kon ik koers zetten naar de Lorentzsluizen bij Kornwerderzand. Op naar de Waddenzee!

Eindelijk ruime wind

Bij de Lorentzsluis trof ik enkele andere deelnemers aan de Singlehanded. Zij moesten volgens hun opdrachten eerst naar Terschelling. Ik had een andere route en moest eerst naar Texel.
Na de sluispassage voer ik dan ook niet met de andere deelnemers op. Wel een tijdje samen met een andere zeilboot, die overigens helemaal niet aan de Singlehanded meedeed.
En wat een verademing: eindelijk de wind van achteren! Normaal ben ik er niet zo blij mee. Na anderhalve dag tegen de wind en golven in boksen, kruisen, was het heerlijk om eens rustig voor de wind te kunnen zeilen. De Wilhelmina liep lekker en ik kon eindelijk wat ontspannen. Ik kon zelfs mijn bulletalie weer gebruiken. Mooi woord voor lijn die een klapgijp kan voorkomen.

Bas is er ook weer

Toen ik vanochtend wakker werd in Medemblik bleek Bas met de Trochilidea, naast mij te liggen. Als kleinere en - theoretisch - langzamere boot heeft hij iets minder opdrachten.
Toen ik vanmiddag de vrijwel lege haven van Oudeschild op Texel binnenvoer, zag ik daar opnieuw een bekende boot liggen. Bas was er al! En er waren naast hem nog veel plekken vrij. Eigenlijk bedoeld voor wat kleinere boten, maar de Wilhelmina kon er ook nog wel bij.

Twee Kolibri’s op Texel

Zo eindigt deze tweede dag toch weer gezellig naast een andere Kolibri. Na een moeizame eerste dag heb ik vandaag mijn plan kunnen uitvoeren, de nodige mijlen gemaakt en Texel bereikt.

Dag 3 Maandag 20 oktober

Op maandag stond de tocht van Texel naar Terschelling op het programma. Mijn oorspronkelijke plan was om binnendoor, over de Waddenzee, te varen. Maar Piet Smit had via de VKZ Community App een ander advies: neem de route over de Noordzee.
Volgens Piet zou ik in de luwte van Texel en Vlieland minder last hebben van wind en golven. Bovendien kwam dat goed uit, want bij de haven van Vlieland moest ik ook nog een boei ronden. Twee vliegen in één klap dus.

Maar hoe zit het met de zeegaten?

Het klonk aantrekkelijk, maar ik had wel mijn twijfels. Langs de kust zou het misschien rustig zijn, maar wat gebeurt er bij de zeegaten tussen de eilanden: het Eijerlandse Gat en het Stortemelk? Daar kunnen wind, stroming en golven behoorlijk tekeergaan. Ook over de situatie in het

Molengat, de doorgang langs de westkant van Texel, wilde ik graag wat meer weten. Dus belde ik Traffic Control Den Helder.
Het antwoord was weinig geruststellend: “Daar hebben we geen informatie over en we ontraden mensen om daar langs te gaan.”
Tja, daar schiet je als zeiler niet veel mee op. Het alternatief, via het Schulpengat, zou me ongeveer drie uur extra kosten. Gelukkig bleek ik niet de enige die van plan was om via het Molengat te varen. Dat gaf toch wat vertrouwen.

Stevig zeilen op de Noordzee

Het werd een tocht met stevig zeilen. Piet had deels gelijk gekregen. Langs de kust van Texel en Vlieland was de zee inderdaad wat rustiger. De eilanden boden enige beschutting tegen de oostenwind.
Maar bij de zeegaten was het een heel ander verhaal. Daar was de zee behoorlijk wild. Hoge, onrustige golven maakten het varen een stuk minder comfortabel. Van rustig langs de kust zeilen was daar bepaald geen sprake.
Toch schoot het lekker op. En uiteindelijk lukte alles wat ik voor vandaag had gepland. Ook het ronden van de verplichte boei bij de haven van
Vlieland kon ik afvinken.

Vijftig mijl is ook wel genoeg

Eenmaal op Terschelling kwam de volgende vraag. Zou ik met het avondtij nog doorvaren naar Harlingen of Kornwerderzand? Dat zou mooi zijn voor de voortgang van de Singlehanded. Zeker omdat ik op de eerste dag behoorlijk wat mijlen had laten liggen.
Maar na een dag stevig zeilen op de Noordzee begon de vermoeidheid toch mee te tellen. Vijftig zeemijlen op één dag is eigenlijk ook wel mooi geweest. Zeker als je alles alleen moet doen.

Dag 4 Dinsdag 21 oktober

De dinsdag begint eigenlijk al op maandag avond. Als ik alle opdrachten van de Singlehanded nog wil vervullen, moet ik eigenlijk vannacht met het avondtij naar Harlingen. Na de vijftig zeemijlen van gisteren was ik wel toe aan wat rust. Dus eerst maar even een dutje gedaan. Om elf uur maandagavond was ik er weer klaar voor.

Het Schuitengat in het donker

Om vanuit Terschelling naar Harlingen te varen, moest ik eerst door het Schuitengat. Een smalle geul met onverlichte tonnen. Drie jaar geleden eindigde mijn Singlehanded hier voortijdig. Niet

bepaald een plek waar ik goede herinneringen aan heb. Hier klapte een paar jaar geleden de veerboot op een watertaxi op een donkere ochtend.
Met mijn nieuwe plotter moest het lukken. Voor de zekerheid had ik ook een navigatie-app op mijn telefoon klaarstaan. Mocht de plotter kuren krijgen, dan had ik tenminste nog een achtervang.
Gespannen voer ik tussen de tonnen door. Op het scherm waren ze keurig zichtbaar, maar in werkelijkheid heb ik er maar één gezien. Toch ging de passage goed.

Wind tegen stroom en een schitterende sterrenhemel

Eenmaal op de Vliestroom begon het direct flink tekeer te gaan. Wind tegen stroom zorgt daar voor behoorlijk onstuimig water. Met twee riffen in het grootzeil en een gedeeltelijk uitgerolde fok was de Wilhelmina goed in de hand te houden.
Gaandeweg kreeg ik steeds meer routine en begon ik er zelfs plezier in te krijgen.
En wat was het een prachtige nacht! Een heldere sterrenhemel boven het Wad, met een smalle maansikkel laag boven de horizon. Alleen op zee, midden in de nacht, stevig zeilend door het donker. Dit zijn toch wel de bijzondere momenten van zo'n Singlehanded.
De Blauwe Slenk was net niet bezeild. Dus moest ik kruisen. Ook op de vaarweg langs de Pollendam bleef het tegen de wind in werken. Maar het liep lekker. De boot zeilde goed en ik had er plezier in.
Totdat het misging.

Vast op de Pollendam

Bij de Pollendam ging ik net iets te laat overstag. Een kleine inschattingsfout, maar wel eentje met grote gevolgen. Voor ik het wist, zat ik op de onder water liggende dam. Vast.
Met de motor kwam ik weer los. Daarbij klapte de helmstok helemaal dwars. En wat ik ook probeerde, met geen mogelijkheid kreeg ik hem weer in beweging.
Balen! Daar lig je dan, midden in de nacht, na uren prachtig zeilen. De boot vast, het roer geblokkeerd en geen mogelijkheid om zelfstandig verder te varen.
Er zat niets anders op. Zeilen naar beneden en de KNRM gebeld.

De KNRM komt te hulp

Niet veel later kwamen er twee reddingboten met in totaal zes bemanningsleden. Wat een geweldige organisatie is dat toch. Terwijl de meeste mensen lekker in bed liggen, staan deze vrijwilligers klaar om een zeiler in moeilijkheden te helpen.

Ze hebben de Wilhelmina naar Harlingen gesleept. Een heel ander einde van de nacht dan ik voor ogen had.
Ik ben de mannen van de KNRM bijzonder dankbaar voor hun hulp. Van de organisatie van de Singlehanded begrijp ik dat er dit jaar 4 boten door de KNRM zijn gered. Gezien de omstandigheden viel hun dat mee.

Gelukkig beweegt het roer weer

Woensdagochtend heb ik een monteur van Atlantic gebeld. Zowel hij als Eli van den Broek in onze VKZ Community vermoedden dat het roer door de aanraking met de dam klem was komen te zitten.
Het advies was om (met behulp van de grootzeilval) extra kracht op de helmstok uit te oefenen. En warempel, het roer schoot weer los!
Een hele opluchting. Maar daarmee is natuurlijk nog niet duidelijk of er onder water iets beschadigd is. Donderdag gaat de Wilhelmina uit het water. Dan kunnen we de onderkant en het roer goed bekijken.

Einde Singlehanded, maar niet van het zeilen

Volgens de spelregels van de Singlehanded moet ik na hulp van buitenaf terugkeren naar de plek van het incident en vanaf daar de tocht hervatten. Dat zou betekenen dat ik opnieuw naar de Pollendam moet varen.
Daar had ik eerlijk gezegd geen zin in.
Na vier dagen, heel wat zeemijlen, stevige wind, een prachtige nacht op het Wad en een onverwachte reddingsactie vind ik het wel mooi geweest.
De Singlehanded zit er voor mij op. Niet zoals gepland, maar wel met prachtige tochten.

En dan ook nog een kapotte brug!

Nu gewoon weer lekker rustig zeilen, dacht ik. Dat is tenslotte ook de bedoeling van deze hobby. Met een heerlijke ruime wind richting Kornwerderzand. Eindelijk eens een ontspannen tochtje, zonder opdrachten, verplichte boeien of tijdsdruk.
Maar bij Kornwerderzand wacht de volgende verrassing. De brug toont dubbel rood. Dat betekent dat hij niet wordt bediend. Wat nu weer?
Even contact met de brugwachter. Die vertelt dat de brug met een flinke klap is dichtgegaan, waarbij onderdelen zijn verbogen. Reparatie gaat nog wel even duren. Hoe lang? Dat is nog niet duidelijk.
Nou ja, haast heb ik niet meer. Dus dan maar van de nood een deugd maken. Aan lage wal het remmingwerk met flink wat stootwillen aangelegd. Wat slaap inhalen en mijn blog bijwerken.

Om vier uur ’s middags vond ik het wel mooi geweest met wachten bij Kornwerderzand. De reparatie van de brug leek niet bepaald op te schieten. Later hoorde ik dat de brug zelfs tot donderdagmiddag gestremd zou blijven. Zolang wilde ik nu ook weer niet blijven liggen. Ik had mijn portie gedwongen rust inmiddels wel gehad.
Dus naar de andere sluis in de Afsluitdijk, de Stevinsluis bij Den Oever. Een stukje omvaren, maar dan kom ik tenminste weer op het IJsselmeer.

Te weinig water en te veel wind

De kortste route loopt vlak langs de Afsluitdijk. Daar zijn we twee weken geleden ook nog langs gevaren. Maar wat toen prima ging, is nu geen optie. Door de aanhoudende, stevige oostenwind staat het water ongeveer 50 centimeter lager dan normaal.
Na mijn kennismaking

met de Pollendam heb ik voorlopig weinig behoefte aan een tweede ontmoeting met de bodem van de Waddenzee. Eén keer vastlopen tijdens deze tocht lijkt me ruim voldoende.
Het alternatief is via de Texelstroom, langs Oudeschild, naar Den Oever. Maar dan krijg ik op het laatste stuk windkracht 6 pal op de kop en stroom tegen.. Dat betekent een paar uur tegen de wind en de golven in boksen.
Daar heb ik na de afgelopen dagen ook niet zo veel zin meer in. Morgen wordt de wind gunstiger. Waarom zou ik mezelf vandaag nog meer ellende bezorgen?

Opnieuw naar Oudeschild

Dus opnieuw koers gezet naar Oudeschild. De haven waar ik gisteren nog vertrok voor mijn nachtelijke avontuur richting Terschelling en Harlingen.
Morgen een nieuwe poging om via Den Oever het IJsselmeer te bereiken. Als de sluis tenminste gewoon werkt.

Het mooie van de Singlehanded is dat je vooraf niet weet welke opdrachten je krijgt. Inmiddels weet ik dat de opdrachten die je onderweg van de omstandigheden krijgt minstens zo verrassend kunnen zijn.

Na de Singlehanded tocht zou ik op woensdag met Wilhelmina in de Flevo Marina in Lelystad Noord eindigen. Daarna zou het nog een kort tochtje zijn naar Yacht Painting Lelystad, aan de zuidkant van Lelystad, waar de boot uit het water gehaald zou worden. Een kleine vijf mijl, door de Houtribsluis en vervolgens de Noordersluis.

De afspraken met de winterstalling en met broer Hans waren daarop gebaseerd. Maar plannen en de werkelijkheid willen op het water nog weleens uit elkaar lopen. In plaats van in Lelystad lag ik in Oudeschild op Texel. En er werd windkracht 6 tot 7 voorspeld.Ik heb nog geprobeerd de afspraak voor het uit het water halen te verzetten, maar dat bleek ingewikkeld. Dus zat er weinig anders op: we gaan ervoor!

Dag 5 Woensdag 22 oktober

Zeilend van Oudeschild naar Den Oever

Bij vertrek uit Oudeschild scheen de zon. Het waaide flink, maar gelukkig lang niet zo hard als de avond ervoor, toen ik aankwam. Met toestemming van de havenmeester kon ik in de haven het zeil hijsen. Zo voeren we zeilend de Texelstroom op. Eerst een stukje kruisen, daarna aan de wind richting Den Oever. Het ging lekker, al was het stevig zeilen. Het laatste stuk naar de sluis was niet bezeild. Ik zit ongeveer bij de kentering en er zou geen stroming meer moeten zijn. Maar de spuisluizen staan open. Dat betekende een flinke stroom tegen. Daar viel niet tegenop te zeilen, dus ging de motor aan. De brug in Den Oever werkte gelukkig mee. Al snel voeren ik weer op het IJsselmeer.

De wind zit verkeerd

Daar wachtte de volgend teleurstelling. Ik had gerekend op zuidwestenwind, maar de wind kwam eerder uit het zuidoosten. En dat betekende: pal tegen. Het werd een lange tocht met de nodige kruisrakken, steeds weer tegen de golven in. We passeerden opnieuw vogeleiland De Kreupel. Het laatste halfuur naar Enkhuizen hebben ik de motor gestart. In Enkhuizen eerst maar eens aangemeerd en een portie kibbeling met patat opgegeten. Een mens moet tenslotte ook voor zichzelf zorgen. Daarna moed verzameld voor het laatste traject naar Lelystad.

Windkracht 7, recht op de kop

De Centrale Meldpost kwam nog met een extra waarschuwing: zuidzuidoost, windkracht 7. Pal tegen dus. Dat was even slikken. Ik had de afgelopen dagen al meer dan voldoende overstag moeten gaan en zag niet veel heil in nóg meer kruisrakken en dus bleef de motor aan. Het eerste

stuk was bepaald geen pretje. De wind stond vol op de kop en de golven maakten het er niet comfortabeler op.

Als het touwtje breekt…

Alsof de wind nog niet genoeg werk opleverde, besloot het touwtje waarmee de kraanlijn aan de giek vastzit het na drie jaar te begeven. Eigenlijk had ik al gezien dat hij aan slijtage onderhevig was, maar daar niet op geacteerd. De giek kwam los te hangen en zowel de kraanlijn als het grootzeilval wapperden vrolijk in de wind. Het grootzeilval rolde zich uiteindelijk om een stag. Gelukkig kreeg ik het op een gegeven moment binnen bereik en kon ik het weer te pakken krijgen. Het touwtje aan de giek had ik inmiddels vervangen. Weer een probleem opgelost!
Gelukkig kwam ik steeds meer in de luwte van Flevoland. De golven werden wat minder en daarmee werd de tocht ook wat aangenamer. Om half acht 's avonds kwam ik aan in de Bataviahaven in Lelystad. Wilhelmina lag veilig aangemeerd. Na deze lange dag was het tijd voor een goede nachtrust.

Dag 6 Donderdag 23 oktober

Vroeg op weg naar de Noordersluis

Donderdagochtend ben ik vroeg vertrokken. De afspraak om uit het water te gaan was om 8.00 uur. Via de Noordersluis, 6 meter omlaag, voer ik naar Yacht Painting Lelystad, waar Wilhelmina uit het water gehaald zou worden. Dat was een mooi moment, maar ook een beetje spannend. Na deze tocht wil je natuurlijk weten of de boot de reis zonder kleerscheuren heeft doorstaan. De eerste indruk is gelukkig dat de schade meevalt. Bij het achteruitvaren is het roer naar achteren geklapt en tegen de romp vast komen te zitten. Op de romp is een schaafplek te zien. De VKZ techniek community mannen wijzen me er echter op dat ik ook de bovenkant van het roer goed moet inspecteren.